

آفتاب بمب است
و خاموشی

مسعود شاه‌حسینی

خبرنگار گروه فرهنگ

درباره تغییر ماهیت و جنس رسانه‌ای در این روزها که غزه دوباره به تک‌صحنه جنایت‌های اسرائیل بدل شده و زندگانی رنج‌بار اهالی این باریکه و کوچانده شدن و مردن ساده و بی‌دلیل مردمان آن را می‌بینیم، به این فکر می‌کنم اگر افکار عمومی و وجدان‌های بیدار این بخش از جهان که خاورمیانه می‌خوانندش، هیچ کار سزوار و شایانی نتوانند انجام دهند، حداقلش این است که خودشان را شاهدان خوش‌شانس نسل کشی نوع بشر می‌پندارند. اقبالی که البته ناخواستنی است و هیچ چیزی جز افسوس و دریغ ندارد. اینکه به چشم خودمان غم‌بارترین روزگار مردمی را می‌بینیم که دیگر هیچ ندارند جز جان‌شان و بمب‌هایی که بر سرشان ریخته می‌شود، تعب دارد و غم، بمب‌ها مثل آفتاب آسمان غزه همیشه بالای سرنند. یکی در شرق طلوع می‌کند و در غرب همان یک کله جا غروب می‌کند، اما آن یکی فقط بر سر ریخته می‌شود و غروب جان می‌گیرد و عزا می‌آورد و اندوه روی اندوه، ما شاهدان زیستن اجباری زیر آفتاب بمب هستیم و در حال به نظاره می‌نشینیم که یک دولت تا بن دندان مسلح و بی‌هیچ واهمه و بیم و باک جان می‌گیرد؛ جان‌هایی که نه چون دارند و نه مقدار و نه چگونگی و نه حال و نه وضعیت، فقط فراوانی بی‌پناهی اندو بی‌چارگی و گرسنگی و مرمن، در این جبهه انسان کشی، اول میدان نبرد، کشتن است و ویران‌سازی و آباد را ناباد کردن و نظام وحشت راه انداختن و جبهه دوم، نبرد روانی ارتباطات، رسانه و ادراک و سکوت و فریاد است. همه جهان در جملگی عالم می‌داند متجاوز در این جنگ کیست و قربانیان چه کسانی و پیروزی از آن کیست و زهر شکست را باید در کام که و برای چه باید ریخت. عجیب‌تر از همه اینها اما حقیقت شدن «بی‌حقیقتی» در جهان رسانه است. سلاحی قدرتمند و خون‌بار و خوف‌آور که در قابی قاعده‌مند، دقیق و فکرسد، انفجار روایت‌ها را خفه کرده و در خود فروبرده است. این دیگر گفتن و نوشتن از جنگ یک دولت علیه ملتی جور دیده و ستم‌چسبیده و محکوم در وطن نیست که با هزار ترس از اثر و بازتاب سرزنش‌بار و محکومیت‌ساز آن به جهان مخابره شود، بلکه چیزی تازه است. اگر تا همین دو دهه پیش اسرائیل به هر بهانه‌ای به‌آزای جان هر یک جانی که می‌گرفت یا خانه‌ای را آواره می‌ساخت، هزار قصه می‌نوشت و آسمان ریسمان به هم می‌بافت که چرا و چه شده و اتفاق چگونه رخ داده، امروز استراتژی‌های ارتباطی پیچیده‌تری به کار می‌رود. استراتژی‌هایی که هیچ‌نمی‌گوید و فقط سکوت است و خاموشی. اگر در گذشته وعده می‌دادند که همه چیز را بررسی می‌کنند و گزارش می‌دهند، امروز دیگر رسانه‌ها و افکار عمومی را هم به هیچ می‌گیرند. این نه یک سناریو، که لنگرگاهی عملی برای ارتکاب به جنایت است. جنایت‌هایی که در قاب رسانه‌ها نمی‌آید، اما در کادر قلب‌ها روایت می‌شوند. امروز اما ما در عصر سیر شدن و لم‌س شدن رسانه‌ای هستیم؛ عصر تغییر متاعی به نام رسانه که در آن دیگر نه سرگشتگی در برابر کشته شدن چند ده هزار انسان را می‌بینیم و نه سراسیمگی شرم و ترس را در چهره سیاستمداران و جنگ‌افروزان. آنچه هست نمایش تصویری از «جنگ پاک»، جنگ توجیه‌پذیر، دقیق و انسانی است که پروپاگاندای آشکار و ناشیانه با وقاحت تمام ترویج می‌دهد و به خورد مخاطب می‌دهد. این ظرفیت‌ترین معماری رسانه‌ای از یک نسل‌کشی در روز روشن است. اینکه رسانه در میدان نبرد فیزیکی که هیچ، در میدان روایت هم سردرگم است و نظاره‌بودن بر تاریخ و تحولات آن را وانهاد، سراسر ملال و ملالت است. مصرف‌کننده رسانه مدرن، چه بداند و چه نداند، در این جنگ هیچ کجانیست و ماشین کشتار هم بی‌آنکه کسی عزم و جرأت کند متوقفش سازد، کار خودش را انجام می‌دهد. فضای امروز رسانه‌ای به کل عوض شده و درک رخداد‌های آن سواد رسانه‌ای دیگری می‌طلبد. توانایی ساختارشکنی قالب‌ها، زیر سؤال بردن و جست‌وجوی صداهایی که خاموش شده‌اند و درک این نکته که هر داستانی درباره جنگ از یک تور هدایت‌شده بازتاب می‌یابد، ماهمه به‌طور پیش‌فرض متقاعد شده‌ایم که سرنوشت انسان‌هایی در جایی از این کره خاکی جور دیگری رقم می‌خورد. در عصری که فرود آمدن بمب‌ها در سر غیرنظامیان قطعیتی بیشتر از هر امکان دیگری دارد، دیگر مهم نیست که چه کسی پیش‌نویس اول یا آخر را می‌نویسد و روایت می‌کند. رسانه آمده تا روایت کند و همه هم قلم‌درست می‌نویسند، اما نسخه‌نهایی جنایت هرگز نوشته نمی‌شود؛ روایت‌های جنگ ساخته می‌شوند تا افکار جهانی را درگیر سازند و قلب‌هایشان را متاثر، اما حالا فقط سکوت است و خاموشی در برابر جنایتی که هر روز ما در این منطقه از جهان می‌بینیم. این حضور غایب رسانه‌ای در زمانه‌ای که هیچ چیز در آن عجیب نیست، شگفت‌آور است و غریب.

۲۴ ساعت

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com

@Hammihanonline

- صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
- مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی
- سردبیر: محمدجواد روح
- معاون سردبیر: مهرداد خدیر
- دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
- دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
- علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
- مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
- مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
- هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۵۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸ • لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

درباره انتخاب علیرضا فغانی
به عنوان داور فینال
جام جهانی باشگاه‌ها
و بررسی تصمیم اشتباه
کمیته وقت داوران

نخیمه‌کشی

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی هم‌میهن

هر بار نام علیرضا فغانی برای قضاوت یک دیدار مهم و بین‌المللی مطرح می‌شود، واژه‌ای جز حسرت برای ما ایرانی‌ها در بر ندارد. دآوری که می‌توانست همچنان برای نام ایران افتخارآفرینی کند، اما سهل‌انگاری و البته تنگ‌نظری خداداد افشاریان که در سال ۱۳۹۷ رئیس کمیته داوران بود، باعث شد به‌پهانه جوانگرایی نام این داور قدیمی و باتجربه از لیست داوران بین‌المللی خط بخورد. فغانی از لیست داوران بین‌المللی ایرانی خط خورد تا اتفاقاً شکوفایی او از همان لحظه آغاز شود. ناراحتی فغانی از بدرفتاری مسئولان و خشم ناشی از بی‌معرفی برخی باعث شد تا عزم او برای درخشش بیشتر در مسابقات بین‌المللی افزایش پیدا کند. حضور در خشان فغانی در جام جهانی ۲۰۲۲ و جام ملت‌های ۲۰۲۳ آسیا و حالا جام جهانی باشگاه‌ها در آمریکا، همگی زیر پرچم استرالیاست و افتخارش به‌هیچ‌عنوان به ما مردم ایران نخواهد رسید. در این گزارش چرایی حذف نام علیرضا فغانی و مسیری که ایشان طی کرد تا به قله برسد را بررسی کردیم.

▼ سخن کذب افشاریان

از ابتدای سال ۱۳۹۸ زمزمه حذف نام علیرضا فغانی از لیست داوران بین‌المللی به گوش می‌رسید اما کمتر کسی این موضوع را جدی گرفت، چراکه کسی تصور نمی‌کرد مدیری در کمیته داوران بخواهد چنین تصمیم وحشتناک اشتباهی را اتخاذ کند و یکی از برندها و افراد موفق دآوری را در اوج روزهای خودش، دودستی به کشور دیگر تقدیم کند. فغانی قصد رفتن یا مهاجرت یا تغییر تابعیت را نداشت اما خداداد افشاریان، رئیس وقت کمیته داوران که بعدها به دلیل فساد در پرونده مس رفسنجان به زندان افتاد، نام فغانی را از لیست داوران الیت به‌پهانه بالا بودن سن حذف کرد. موضوعی که افشاریان حتی در همان زمان تحریف کرد و خلاف واقع گفت، این بود که قوانین قدیمی را به جای قوانین ویرایش شده به مخاطب اعلام کرد. افشاریان در حالی که اعلام کرده بود فغانی دیگر نمی‌تواند در جام جهانی ۲۰۲۲ به دلیل رسیدن به سن ۴۵ سال قضاوت کند که در سال ۱۳۹۸ فغانی ۴۳ سال داشت و حتی قوانین ۴۵ سالگی نیز برای داوران برادرشده بود و هر دآوری با صلاحیت کمیته داوران فیا و آمادگی جسمانی تا ۴۸ سالگی هم می‌تواند قضاوت کند. فغانی در سال ۹۹ بعد از اینکه رسماً به‌عنوان داور استرالیایی در میادین حضور یافته بود در گفت‌وگویی افشا کرد که آن زمان به تمام افراد تصمیم‌گیر و مطلع در کمیته داوران سپرده بودند که تا دو هفته خبر حذف فغانی از لیست بین‌المللی، رسانه‌ای نشود. او زمانی متوجه شد که دیگر در لیست ایران نیست که فقط چندماه تا جام جهانی ۲۰۲۲ فرصت باقی مانده بود. فغانی اما چنان اعتباری بین اعضای کمیته داوران فیا به‌خصوص کولینا داشت که کارهای اداری حضور او در جام جهانی به‌عنوان یک داور استرالیایی انجام شد تا رسماً او با پرچم استرالیا در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر حضور پیدا کند.

▼ افتخارات بی‌نظیر

چرا حالا که فغانی در حال قضاوت دیدارهای حساس بین‌المللی است، اکثر رسانه‌های داخلی از واژه «حسرت» استفاده می‌کنند؟ چون عقبه‌ای این داور چنان پر بار است که شاید دوده زمان نیاز باشد تا دآوری مثل ایشان دوباره به جامعه دآوری معرفی شود. با روندی که از دآوری لیگ برتر ملاحظه می‌کنیم که حتی قوانین درست استفاده از سیستم ویدئویی رایلد نیستند، طبعاً نباید نسبت به حضور یک داور بین‌المللی دیگر در میادین بزرگ خوش‌بین بود. فغانی قضاوت بازی‌های مهمی مانند دیدار فینال لیگ قهرمانان آسیا ۲۰۱۴، فینال جام

ملت‌های آسیا ۲۰۱۵ و فینال جام باشگاه‌های جهان ۲۰۱۵ (دیدار ریورپلاته-بارسلونا) را برعهده داشته است. از جمله دیگر دستاوردهای مهم او می‌توان به قضاوت فینال فوتبال المپیک ۲۰۱۶ ریو و دیدار رده‌بندی جام جهانی ۲۰۱۸ (بلژیک-انگلستان) اشاره کرد. فغانی در جریان جام‌های جهانی ۲۰۱۸ و ۲۰۲۲ نیز بارها سوت زده است. او دو مرتبه عنوان «داور سال آسیا» را کسب کرده و سال ۲۰۱۶ نیز به‌عنوان برترین داور کنفدراسیون فوتبال آسیا (AFC) انتخاب شده بود. علاوه بر این، در داخل ایران نیز چندین بار داور بازی‌های حساس از جمله فینال جام حذفی و دربی تهران بوده است. در سال ۱۳۹۸ علیرضا فغانی همراه خانواده‌اش به استرالیا مهاجرت کرد. فدراسیون فوتبال استرالیا (FFA) با ارائه قرارداد رسمی، او را به‌عنوان یکی از داوران تمام‌وقت فصل ۲۰۱۹-۲۰ در لیگ برتر استرالیا (A-League) منصوب کرد. گفتنی است علیرضا فغانی با روند رو به رشدی که به‌لحاظ فنی در بحث دآوری داشته، قطعاً یکی از داوران ارشد فیا برای جام جهانی ۲۰۲۶ آمریکاست.

▼ نقطه عطف جهانی شدن

هر بار که برخی مسئولان تصور می‌کنند دوره فغانی به پایان رسیده، او با حضور در تورنمنتی جهانی اشتباه افراد تصمیم‌گیر در داخل را به دیگر یادآوری می‌کند. فغانی زمانی که دیدار افتتاحیه جام جهانی باشگاه‌های بین‌المللی میامی و نماینده کشور پرورا سوت زد، مشخص بود که یکی از داوران مهم برای فیفاست. بعد از دیدار افتتاحیه، رسانه معتبر آرژانتینی Bolavip در گزارشی به رویارویی مجدد علیرضا فغانی و لیونل مسی پس از شش سال اشاره کرده و این تقابل را بسیار جالب‌توجه دانست. این رسانه نوشت: «علیرضا فغانی، داور باتجربه ایرانی-استرالیایی، پیش‌تر در جام جهانی روسیه ۲۰۱۸ دیدار آرژانتین مقابل فرانسه را قضاوت کرده بود؛ همان دیداری که در آن مسی و ماسکرانو با شکست حذف شدند. حالا فغانی دوباره داور بازی لیونل شد و ماسکرانو از روی نیمکت اینتر میامی نظاره گر بازی بود.» فغانی دیدار افتتاحیه این مسابقات میان تیم‌های الاهلی مصر و اینتر میامی را هم قضاوت کرده بود. همچنین دیدار بایرن مونیخ و بوکاجونیورز را سوت زده بود و البته قاضی دوتل حساس چلسی و پالمیراس هم بود. فغانی ۴۷ ساله در گفت‌وگو با سایت رسمی فدراسیون جهانی فوتبال (فیفا) گفت: پیش از هر چیز، باید احساساتم را ابراز کنم. این اولین دوره جام جهانی باشگاه‌ها - با فرمت ۲۲ تیمی - بوده و واقعاً مایه افتخار است که بخشی از این تورنمنت مهم فیا هستم. درواقع احساس خیلی خوبی دارم. دو هفته مشغول آماده‌سازی از همه‌نظر بودیم و سرانجام قضاوت بازی فینال به‌من‌رسید.» گفتنی است، «بی‌یر لوییچی کولینا» رئیس کمیته داوران فیا با اشاره به اینکه علیرضا فغانی از میان مجموعه‌ای بر جسته از داوران جام جهانی باشگاه‌ها برای قضاوت در دیدار فینال انتخاب شد، اظهار داشت: برای انتخاب داور فینال مسابقات همیشه چند عامل را در نظر می‌گیریم؛ از جمله عملکرد داوران در طول رقابت‌ها. آنها واقعاً ما را در موقعیت بسیار سختی قرار دادند چون داوران زیادی بودند که شایستگی قضاوت در دیدار فینال را داشتند. علیرضا فغانی و بقیه تیم دآوری را انتخاب کردیم چون فکر می‌کنیم و متقاعد شده‌ایم که این بهترین تیم دآوری برای قضاوت در دیدار فینال است.

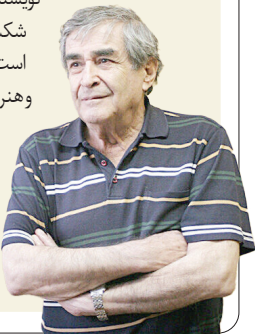
▼ دو سرنوشت متفاوت

برای بسیاری، شاید سوالی مطرح شده باشد که رئیس کمیته داورانی که نام فغانی را از لیست داوران بین‌المللی خط زد الان کجاست و چه می‌کند؟ خداداد افشاریان یکی از افرادی بود که در پرونده فساد تیم‌مس رفسنجان، دست داشت و به زندان محکوم شد. افشاریان در حالی که گفته بود نام فغانی را خط می‌زنیم تا با جوانگرایی داوران بیشتری بتوانند در عرصه‌های بین‌المللی سوت‌بزنند که این اتفاق بعد از خط خوردن فغانی دیگر رخ نداد. ما در فوتبال ایران درگیر سیستم ویدئویی وی‌ای آر و قطع شدن آن هستیم و فغانی در حال قضاوت کردن فینال جام جهانی باشگاه‌ها بین چلسی و پاریس ژرمن است.

چهره

مردی که شیفته تئاتر بود

حمید سمندریان (۱۳۹۱-۱۳۱۰) از تأثیرگذارترین چهره‌های تئاتر ایران، از نوجوانی شیفته تئاتر شد و با حضور در کلاس‌های حسین خیرخواه، نخستین گام‌هایش را بر صحنه برداشت. اودر آلمان تحصیل کرد و نزد استادانی همچون ادوارد مارکس، اصول حرفه‌ای تئاتر را آموخت. تحصیلات او ابتداء در مهندسی تأسیسات آغاز شد، اما شور نمایش باعث شد مسیرش را به تئاتر تغییر دهد. او با باگشت به ایران، فعالیت‌هایش را در تلویزیون ملی و اداره هنرهای دراماتیک آغاز کرد. از جمله آثار به‌یادماندنی او می‌توان به کارگردانی نمایش‌هایی چون «ملاقات بانوی سالخورده» و «بازی استریندبرگ» اثر فردریش دورنمات و «آندورا» اثر ماکس فریش اشاره کرد. همچنین او نمایشنامه‌های متعددی از نویسندگان برجسته‌ای همچون برتولت برشت و ویلیام شکسپیر را به فارسی ترجمه و کارگردانی کرده است. او در تأسیس دانشکده تئاتر دانشگاه تهران و هنرستان آزاد هنرهای دراماتیک نیز نقش اساسی داشت و در سال ۱۳۷۳ آموزشگاه بازیگری سمندریان را تأسیس کرد. سمندریان در ۲۲ تیرماه ۱۳۹۱ در پی بیماری سرطان کبد درگذشت. پس از مرگ‌اش یکی از دوسالین تماشاخانه ایران‌شهر به نام او شد.

برای ایران

بلند بالا

*گرچه هجوم سایه‌ها

کابوس بر جائت نشأند

شبخونِ نحسِ آسمان

برق مغول بر دل فشأند

*گرچه خیال خُسروی

فرهاد را در خون کِشأند

گَرْد تَبَاهِ شوره‌باد

اندوه در دشتت دَوأند

*هتوز تشنه‌ات منم

قنات خشکِ با نمک!

*اشک‌ترین ابر تو ام

رُستنی‌ام از هر تَرک

*حیرانم از رازِ قَدَت

بلندِ بالای زمان!

*هر نبض بر عهد تو ام

سوگند به زخمِ مشترک

*کُلِ پیرهن، قرار تن

غنچه‌دهن، شیرین سُخن

روبین‌تن شوقِ کهن!

شعرِ شُدن: ایرانِ من

ونداد فلاح

۲۷/خرداد/۱۴۰۴